

בדיקות לגילוי סרטן ריאות

מי צריך להיבדק?

למרות שההנחיות הרלוונטיות שונות ממדינה למדינה, הבדיקות לגילוי סרטן ריאות יתמקדו למשל באלה הנמצאים בסיכון גבוה לחלות בסרטן מסוג זה, שהם:

- במצב בריאותי טוב
- ללא תסמינים
- בגילי 55–74
- מעשנים כעת או הפסיקו לעשן
- במהלך 15 השנים האחרונות

יש גורמים נוספים העלולים להכניס אנשים לקטגוריית הנזקקים לבדיקה, אך זה תלוי בגישה הנהוגה במדינת מגוריהם. קריטריון אפשרי נוסף הוא היסטוריה משפחתית של סרטן ריאות, מחלה קודמת במערכת הנשימה או חשיפה לאסבסט.

אם נראה לכם שאתם בקבוצת הסיכון הגבוה, התייעצו עם הרופא שלכם.

אין הרבה מדינות בעולם שבהן נערכות בדיקות לגילוי סרטן ריאות באופן שגרתי. ארה"ב היא המדינה היחידה שבה נערכות בדיקות לגילוי סרטן ריאות כחלק מהטיפול הרפואי השגרתי. בקנדה פורסמו הנחיות חדשות בנושא, ונערכים שם כרגע מספר מחקרי פיילוט.

למרות שבאיחוד האירופי מכינים כעת המלצות בנושא, עדיין לא החלו בבדיקות שגרתיות באירופה.

אם יש לך תסמינים של סרטן ריאות, פנה לרופא. התסמינים של סרטן ריאות עשויים לכלול:

- שיעול שלא נעלם
- דם בתוך הרוק
- תחושת חוסר נשימה ללא סיבה
- כאבים בחזה או בכתף
- שיעול דמי

אל תמתינו להזמנה לבדיקה לגילוי סרטן ריאות.

בדיקות כאלו נערכות אצל אנשים בעלי סיכון לחלות במחלה מסוימת לפני שמתגלים אצלם תסמינים כלשהם, ונועדו לאפשר להם גישה לטיפולים שיעילותם מוכחת.

כדי שבדיקות כאלו יהיו מוצדקות:

- חייבות להיות אמינות בגילוי המחלה בשלביה המוקדמים
- חייבות להיות פשוטות וזמינות לאוכלוסייה
- התועלת שלהם לנבדקים חייבת לעלות על הנזק שהם עלולים לגרום

מדוע כדאי להיבדק לגילוי סרטן ריאות?

עד כה, התוצאות הטובות ביותר של טיפול בסרטן ריאות הושגו כאשר המחלה התגלתה בשלב מוקדם ככל האפשר. בשלבים הראשונים של סרטן ריאות ניתן לצפות במעט תסמינים, ולכן בדיקה לגילוי המחלה היא הדרך המעשית לזיהוי סרטן ריאות מוקדם ככל האפשר. אצל רוב האנשים שייבדקו לא יתגלה סרטן ריאות.

כיצד מתבצעת הבדיקה לגילוי סרטן ריאות?

כיום נהוג להשתמש בסריקת CT במינון נמוך (LDCT). מדובר במכשירי סריקה מיוחדים העושים שימוש במינון נמוך בלבד של קרינה כדי לצלם סדרת תצלומים בתוך הגוף. תצלומים אלה משמשים ליצירת תמונה תלת-ממדית שבאמצעותה אפשר לבצע אבחון מדויק.

בסורקי ה-LDCT החדשים ניתן לצלם את התצלומים האלה במהירות רבה (במשך עצירת נשימה אחת).

כשמצרפים את התצלומים זה לזה ניתן לזהות אפילו גידולים זעירים ביותר.

האם הבדיקה עוזרת?

העדויות החשובה הראשונה הגיעה מניסוי כלל-ארצי שנערך בארה"ב (National Lung Cancer Screening Trial, או NLST) ושפורסם ב-2013. הניסוי הזה הראה ש-LDCT יכול להציל חיי אדם אחד מתוך כל חמישה בני אדם שמתים כיום מסרטן ריאות.

כשמגלים סרטן ריאות בבדיקה לגילוי המחלה הזו, בדרך כלל מדובר בסרטן הנמצא בשלב מוקדם שלו (שלב 1 של המחלה). מי שהתגלה אצלו סרטן בשלב 1 יזדקק ככל הנראה רק לניתוח יחיד כדי להשיג תוצאות טיפול טובות.

מה יקרה לאחר ביצוע הבדיקה?

במהלך הבדיקה לגילוי סרטן ריאות יבוצעו סריקות LDCT כדי לגלות אם הריאות נקיות. ברוב המקרים זה המצב. לפעמים סריקה כזו יכולה לגלות נקודות או אזורים חריגים העשויים להצביע על כך שרקמת ריאה, שבדרך כלל היא בריאה ומלאה אוויר, הפכה למוצקה. אזורים כאלה מכונים קשריות.

חשוב לזכור שמציאת קשריות אינה מצביעה בהכרח על סרטן. לדוגמה, קשריות שפירות יכולות להישאר לאחר זיהום ריאות. קשריות הן תופעה נפוצה יחסית – לכמעט חצי מהאנשים בגיל 50 יש קשריות בתוך הריאות. עם זאת, רוב הקשריות (למעלה מ-95%) אינן סרטן.

מה יקרה אם יש אצלי קשריות?

אם הסריקה מצביעה על קיומה של קשרית אחת או יותר, הצוות הרפואי שלכם יקבע עבורכם תוכנית מעקב ובדיקה מתאימה. בתוכניות הבדיקות לגילוי סרטן ריאות יש הנחיות לגבי השלב הבא.

הבדיקה אינה חד-פעמית. יש צורך בבדיקות שוטפות, אחת לשנה, כל עוד הרופא שלכם ממליץ על כך, כדי שניתן יהיה לגלות כל התפתחות סרטנית בהקדם האפשרי.

מהם הסיכונים?

הבדיקות לגילוי סרטן אינן מושלמות. חלק ממקרי הסרטן אפשר לפספס (תוצאה שלילית שגויה), ולעומת זאת, יש כתמים חריגים שנראים כמו סרטן אך אינם כאלה (תוצאה חיובית שגויה). המשמעות היא שאנשים נאלצים לעבור בדיקות נוספות מיותרות.

בסריקות LDCT אנשים נחשפים לרמות קרינה נמוכות ביותר. רמת הקרינה הזו גבוהה יותר מבדיקות רנטגן אך נמוכה הרבה יותר מסריקת CT רגילה שהייתם אמורים לעבור אם התגלו אצלכם תסמיני סרטן.

בסריקה תקבלו בערך את אותה כמות קרינה כמו שאתם סופגים במשך שישה חודשים בסביבה הטבעית שלכם. מדובר ברמת קרינה דומה לזו של בדיקות ממוגרפיה לגילוי סרטן שד.

אילו התפתחויות חדשות יש בבדיקות אלה?

ההוכחות הקיימות מצביעות על בדיקות LDCT כשלב חשוב בגילוי מוקדם של סרטן ריאות ובהגדלת שיעורי ההישרדות. ככל שהסריקות האלו הופכות לרגישות יותר ופועלות ברמות קרינה נמוכות יותר, הטיפוליים והתוצאות רק ישתפרו.

מחקרים על גישות שונות לגילוי סרטן ריאות כוללים:

- מכשירי סריקה טובים ומדויקים יותר
- בדיקת דגימות רוק או דם לגילוי עדויות
- מיקרוסקופיות של גידולים זעירים בריאות
- לפני שיהיו גדולים מספיק לזיהוי בבדיקת CT
- בדיקות נשימה לגילוי חומרים שמשתנים
- בנוכחות סרטן ריאות

מה יקרה אם אין במדינה שלי תוכנית לגילוי סרטן ריאות?

אם נראה לכם שאתם שייכים לקבוצת סיכון גבוה, התייעצו עם הרופא שלכם, עם בית חולים או עם ארגון מקומי העוסק בסרטן ריאות. הם ימליצו לכם על אפשרויות הטיפול במדינה שלכם ויעזרו לכם למצוא מידע נוסף בנושא.

תקציר

בדיקות לגילוי סרטן ריאות באמצעות סריקות CT הן אפקטיביות לגילוי סרטן ריאות בשלב מוקדם אצל אנשים בסיכון גבוה. מדובר בחדשות מצוינות, שכן המשמעות היא שיותר ויותר אנשים יקבלו טיפול לסרטן ריאות בשלב המוקדם שלו ויהיו להם סיכויי החלמה טובים יותר בטווח הארוך.

ייתכן שהזמינות של בדיקות כאלה אינה כה רחבה, אך מתקיימים כעת פיילוטים במדינות רבות ברחבי העולם.

בדקו עם ארגון מקומי העוסק בסרטן ריאות כדי לגלות אם יש מחקרים כאלה בסביבתכם.

בדיקות לגילוי סרטן ריאות
© Global Lung Cancer Coalition
www.lungcancercoalition.org

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION